

Αποτελεσματική διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας

Η αποτελεσματική διδασκαλία είναι σημαντική τόσο για τα μαθησιακά αποτελέσματα των παιδιών, όσο και για τη δημιουργία θετικών στάσεων απέναντι στην Αγγλική γλώσσα και στις ξένες γλώσσες γενικότερα.

Πιο κάτω παρατίθενται μερικές βασικές αρχές, τις οποίες θα ήταν καλό να έχει υπόψη του ο εκπαιδευτικός όταν προγραμματίζει το διδακτικό του έργο.

Ξεκάθαροι στόχοι. Είναι σημαντικό να θέτει ο εκπαιδευτικός ξεκάθαρους στόχους για κάθε μάθημά του. Βασιζόμενος στους στόχους του μπορεί να οργανώσει πιο αποτελεσματικά το μάθημα. Στόχοι για το μάθημα των Αγγλικών μπορεί να είναι γλωσσικοί, συναισθηματικοί, γνωστικοί, στάσεις/αξίες, διαπολιτισμικοί.

Επικοινωνία με τους μαθητές/χρήση Αγγλικής γλώσσας. Η γλώσσα που χρησιμοποιείται στην τάξη πρέπει να γίνεται κατανοητή από τα παιδιά. Είναι καλό ο εκπαιδευτικός να προετοιμάζεται από πριν όσον αφορά στο πώς θα δώσει συγκεκριμένες οδηγίες ή θα επεξηγήσει κάποια γλωσσικά φαινόμενα. Με τον τρόπο αυτό εντοπίζει πιθανές δυσκολίες και μπορεί να προετοιμαστεί απλοποιώντας τη γλώσσα που θα χρησιμοποιηθεί. Οι οδηγίες μπορεί να ενισχυθούν με χειρονομίες, εκφράσεις του προσώπου, παραδείγματα και άλλες τεχνικές.

Είναι καλό να περιορίζεται η χρήση της μητρικής γλώσσας όπου είναι δυνατό. Τα παιδιά έχουν επαφή με την Αγγλική γλώσσα μόνο 2 περιόδους τη βδομάδα. Είναι λοιπόν καλό να αξιοποιείται ο χρόνος επαφής των παιδιών με τη ξένη γλώσσα στο έπακρο. Η ικανότητα των παιδιών να συμμετάσχουν σε ένα περιβάλλον ξένης γλώσσας χωρίς άγχος θα τους είναι χρήσιμη σε όλη τους τη ζωή και μπορεί να καλλιεργηθεί από το Δημοτικό Σχολείο.

Καλλιέργεια και των τεσσάρων γλωσσικών δεξιοτήτων (ομιλίας, γραπτού λόγου, κατανόησης γραπτού λόγου, κατανόησης προφορικού λόγου). Όλες οι δεξιότητες είναι σημαντικές για την ισορροπημένη γλωσσική ανάπτυξη του μαθητή. Όπου είναι δυνατό χρησιμοποιούνται δραστηριότητες που ενεργοποιούν δύο ή περισσότερες γλωσσικές δεξιότητες.

Φιλική, άνετη ατμόσφαιρα (χωρίς άγχος) - Ίσως ο πιο σημαντικός στόχος του μαθήματος της ξένης γλώσσας για τους νεαρούς μαθητές είναι η καλλιέργεια θετικής στάσης για την Αγγλική γλώσσα και η ανάπτυξη μιας θετικής προδιάθεσης για τις γλώσσες γενικότερα; κάτι που θα οδηγήσει τα παιδιά να συνεχίσουν να μαθαίνουν γλώσσες και μετά το Δημοτικό Σχολείο. Για να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός το παιδί πρέπει να απολαμβάνει το μάθημα. Χρησιμοποιούνται λοιπόν δραστηριότητες οι οποίες είναι κοντά στη φύση του παιδιού (παιγνίδια, τραγούδια, διαγωνισμοί, κτλ.) και εισάγονται θέματα τα οποία τους ενδιαφέρουν (π.χ. κατοικίδια και άγρια ζώα, μοντέρνα μουσική και αγαπημένοι τους τραγουδιστές, ποδόσφαιρο, κτλ.). Η ενεργή εμπλοκή των παιδιών στο μάθημα είναι επίσης πολύ σημαντική σε αυτό τον τομέα.

Επικοινωνιακή Προσέγγιση. Η κύρια προσέγγιση που υιοθετείται στη διδασκαλία των Αγγλικών στη Δημοτική είναι η επικοινωνιακή προσέγγιση. Το σημαντικότερο στοιχείο είναι η χρήση της γλώσσας για πραγματική επικοινωνία. Οι γλωσσικές δραστηριότητες πρέπει λοιπόν να έχουν έναν επικοινωνιακό στόχο, να εξυπηρετεί δηλαδή η γλώσσα μια πραγματική επικοινωνιακή ανάγκη.

Μέσα στα πλαίσια της επικοινωνιακής προσέγγισης επιλέγουμε προσεκτικά και το πώς γίνεται η διόρθωση όσον αφορά στα λάθη των παιδιών. Είναι καλά να διορθώνονται μόνο εάν

εμποδίζουν την επικοινωνία ή αν επαναλαμβάνονται συστηματικά. Η διόρθωση πρέπει επίσης να γίνεται με τρόπο φιλικό και προσεκτικό έτσι ώστε να μην αποτρέπονται τα παιδιά από το να δοκιμάζουν να εκφραστούν και να πειραματιστούν με τη γλώσσα.

Διαφοροποίηση της διδασκαλίας. Οι τάξεις των σχολείων μας είναι συνήθως τάξεις μικτών ικανοτήτων. Ο ρόλος του δασκάλου είναι σημαντικός καθώς η διδασκαλία χρειάζεται να διαφοροποιείται με τρόπο που να βοηθά τα αδύνατα παιδιά αλλά και να προσφέρει πρόκληση και ενδιαφέρον και στα πιο δυνατά παιδιά. Ο ρόλος της τεχνολογίας και της γωνιάς των Αγγλικών είναι πολύ βοηθητικός σε αυτό τον τομέα.

Χρήση της τεχνολογίας. Η συστηματική χρήση της τεχνολογίας συμβάλλει στην προώθηση των μαθησιακών στόχων αφού ο εκπαιδευτικός μπορεί να διαφοροποιήσει τη διδασκαλία του και να παρέχει μαθησιακές δραστηριότητες σε διάφορα επίπεδα έτσι ώστε να καλύψει τις ανάγκες όλων των μαθητών. Επιπλέον, η τεχνολογία προσφέρει εύκολη πρόσβαση σε αυθεντικό υλικό καθώς και ευκαιρίες για δημιουργική εργασία. Μπορεί να αξιοποιηθεί ο ένας υπολογιστής της τάξης αλλά και το εργαστήριο υπολογιστών, ο διαδραστικός πίνακας, το λογισμικό των Παιδαγωγικών Ινστιτούτων Ελλάδας και Κύπρου, το διαδίκτυο και η ιστοσελίδα Αγγλικών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Γωνιά Αγγλικών. Η γωνιά Αγγλικής γλώσσας στην τάξη μπορεί να περιλαμβάνει εργασίες των μαθητών, εικονογραφημένα λεξικά, βιβλία βιβλιοθήκης, καρτέλες με λέξεις και εικόνες, αφίσες κ.α. Η γωνιά παρέχει ευκαιρίες για διαφοροποιημένο υλικό και απευθύνεται σε όλα τα μαθησιακά επίπεδα δίνοντας ευκαιρίες για εξάσκηση αλλά και δημιουργική εργασία.

Συνεργατική εργασία. Οι ευκαιρίες για συνεργατική εργασία είναι πολύτιμες διότι διευκολύνουν την επίτευξη των μαθησιακών στόχων, ενώ παράλληλα προάγουν δεξιότητες επικοινωνίας. Όταν εργάζονται τα παιδιά σε ομάδες ή ζευγάρια μπορούν να μιλήσουν ελεύθερα χωρίς φόβο μήπως κάνουν λάθος. Οι πιο αδύνατοι μαθητές μπορούν να βοηθηθούν από τους συμμαθητές τους σε ένα πιο φιλικό κλίμα, ενώ οι πιο δυνατοί μαθητές ξεκαθαρίζουν καλύτερα στο μυαλό τους τα γλωσσικά στοιχεία για τα οποία παρέχουν επεξηγήσεις.

Ποικιλία διδακτικών υλικών. Η χρήση ποικιλίας διδακτικών μέσων ελκύει το ενδιαφέρον και κρατά την προσοχή των παιδιών αμείωτη. Τα διδακτικά μέσα τα οποία μπορεί να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός περιλαμβάνουν εποπτικό υλικό, αυθεντικό υλικό (μενού, εφημερίδες), εικονογραφημένα λεξικά, βιβλία βιβλιοθήκης, αφίσες, εικόνες, κούκλες κλπ.

Καλή διαχείριση του χρόνου. Αποφεύγεται η δυσανάλογη κατανομή χρόνου στις δραστηριότητες. Για παράδειγμα, δεν πρέπει να αφιερώνεται πολύς χρόνος στην αφόρμηση ή στην παρουσίαση του νέου υλικού εις βάρος της εξάσκησης-εμπέδωσης και δημιουργικής χρήσης της γλώσσας.

Έλεγχος γραπτής δουλειάς των παιδιών. Τα παιδιά χρειάζεται να νιώθουν ότι η εργασία τους ελέγχεται και η προσπάθειά τους αναγνωρίζεται. Αυτό τους δίνει κίνητρο να συνεχίζουν την προσπάθεια.

Ευκαιρίες για αυτο-διόρθωση. Είναι σημαντικό να αφήνουμε τα παιδιά να ανακαλύπτουν από μόνα τους τα λάθη τους αντί να τα διορθώνει πάντα ο εκπαιδευτικός. Αυτό εμπλέκει σε μεγαλύτερο βαθμό το μαθητή, στη διαδικασία μάθησης.

Παροχή ανατροφοδότησης μετά την αξιολόγηση. Οι μαθητές πρέπει να λαμβάνουν ανατροφοδότηση ώστε να γνωρίζουν πού χρειάζονται βελτίωση και να κατευθύνουν τις προσπάθειές τους στη σωστή κατεύθυνση.